

SUZANNE COLLINS și-a început cariera în 1991 ca scenarist de televiziune. A participat la realizarea mai multor emisiuni de succes ale postului Nickelodeon, printre care *The Mystery Files of Shelby Woo* sau *Clarissa Explains it All*, nominalizate la Premiile Emmy. A scris mai multe episoade ale programelor pentru preșcolari *Little Bear* și *Oswald*, de asemenea nominalizate la Premiile Emmy. La îndemnul lui James Proimos, autor de cărți pentru copii, a debutat cu romanul *Gregor pământeanul* (Nemi, 2016), primul volum al seriei de mare succes *Cronicile din subpământ*, răsplătită cu numeroase distincții și premii atât în Statele Unite, cât și în Marea Britanie. *Jocurile Foamei*, primul volum din trilogia cu același nume, s-a bucurat de un succes enorm, atât din partea publicului, cât și din partea criticii. A fost tipărit în nu mai puțin de 32 de țări în doar șase luni de la lansare, devenind rapid un bestseller *New York Times* și *USA Today*. Este recomandat de toate revistele de profil ca fiind una dintre cele mai bune cărți ale anului 2008: *Publishers Weekly*, *New York Times*, *Kirkus Review*, *School Library Journal*, *Booklist*, *LA Times* și *de Barnes&Noble*, *Borders* și *Amazon*. În martie 2012, în America a avut loc premiera ecranizării *Jocurile Foamei*, realizată după un scenariu semnat de Suzanne Collins, Billy Ray și Gary Ross și regizat de acesta din urmă. Din distribuție fac parte Jeniffer Lawrence, Josh Hutcherson și Liam Hemsworth.

S U Z A N N E   C O L L I N S
**JOCURILE
FOAMEI**

Ediția a IV-a

Traducere din limba engleză
ANA-VERONICA MIRCEA

CUPRINS

Partea întâi	TRIBUTURILE	7
Partea a doua	JOCURILE	113
Partea a treia	ÎNVINGĂTORUL	205

PARTEA ÎNTRÂI

TRIBUTURILE

Când mă trezesc, cealaltă parte a patului e rece. Degetele mi se întind, căutând căldura lui Prim, dar nu găsesc decât țesătura aspră a cuverturii ce acoperă salteaua. Probabil c-a visat urât și s-a culcat în patul mamei. Bineînțeles c-a făcut-o. Azi e extragerea.

Mă ridic într-un cot. În dormitor e destulă lumină ca să le pot vedea. Surioara mea, Prim, încovrigată pe o parte, încunjurată de trupul mamei, cu obrazul lipit de al ei. În somn, mama pare mai Tânără, tot veștejtită, dar nu epuizată. Fața lui Prim e tot atât de proaspătă ca o picătură de ploaie, tot atât de încântătoare ca o primulă¹, de la care îi vine numele. Si mama a fost cândva frumoasă. Sau cel puțin aşa mi s-a spus.

Lângă genunchii lui Prim stă, păzind-o, cel mai urât motan din lume. Nasul strivit, o jumătate de ureche lipsă, ochii de culoarea dovleacului putred. Prim l-a botezat Buttercup², susținând cu insistență că blana lui de un galben spălăcit seamănă la nuanță cu acea floare. Motanul mă urăște. Sau, cel puțin, n-are încredere în mine. Cu toate că s-a ntâmplat cu un an în urmă, cred că ține minte cum am încercat să-l îneț într-o găleată când l-a adus Prim acasă. Un pisoi sfrijit, cu pântecele umflat de viermi și colcând de purici. Ultimul lucru de care aveam nevoie era încă o gură de

¹ Primrose în limba engleză (n. tr.).

² „Picioară cocoșului“ (n. tr.)

hrănit. Dar Prim m-a rugat cu atâta stăruință, a și plâns, așa că a trebuit să-l primesc. Până la urmă, a fost OK. Mama l-a scăpat de viermi și e un vânător de șoareci înnăscut. Ocazional, prinde și câte un șobolan. Uneori, când curăț vânatul, îi dau lui Buttercup măruntaiele. A încetat să mă mai stupească.

Măruntaie. Fără stupid. Mai aproape de dragoste nu vom ajunge niciodată.

Îmi dău picioarele jos din pat și le las să alunece în cizmele de vânătoare. Pielea suplă a luat forma gambelor mele. Îmi trag pantalonii, o cămașă, îmi îndes sub o șapcă părul negru, împletit într-o coadă lungă, și îmi însfăc traista pentru provizii. Pe masă, sub un castron de lemn care o ferește de șobolani flămânci și de pisici la fel de hămesite, stă o bucătă mică de brânză excelentă de capră, înfășurată în frunze de busuioc. E darul pe care mi l-a făcut Prim cu ocazia zilei extragerii. Îl pun cu grijă în buzunar în timp ce mă strecor afară.

Zona noastră din Districtul 12, supranumită Filonul, mișună de obicei la ora asta de mineri care intră în schimbul de dimineață. Bărbați și femei cu umerii gârbovi și încheieturile degetelor umflate, dintre care mulți au renunțat de amar de vreme la strădania de a-și curăța praful de cărbune de sub unghii sau din crețurile fețelor scofalcite. Însă astăzi străzile negre de zgură sunt pustii. Casele scunde, cenușii, au obloanele lăsate. Extragerea începe abia la ora două. Până atunci n-ai decât să și dormi. Dacă poți.

Casa noastră e aproape la marginea Filonului. Nu trebuie să trec decât pe lângă câteva porți înainte de a ajunge pe câmpul murdar numit Pajıştea. Un gard înalt, din plasă de oțel, cu bucle din sărmă ghimpată în partea de sus, separă Pajıştea de pădure, înconjurând, de fapt, întregul District 12. Teoretic, ar trebui să fie electricificat douăzeci și patru de ore din douăzeci și patru, ca bariera în calea animalelor de pradă din pădure – haite de câini sălbatici, pume singuratrice, urși – care erau cândva o amenințare pe străzile noastre. Însă, de când suntem norocoși că avem curent electric doar două sau trei ore pe seară, de obicei nu e niciun pericol dacă atingi gardul. Îmi acord totuși întotdeauna o clipă în

care ascult cu atenție, încercând să aud zgometul care îmi spune că funcționează. În clipa asta e tăcut ca o stâncă. La adăpostul unui pâlc de tufișuri, îmi sug burta și mă strecor într-un ochi lărgit, de vreo șaizeci de centimetri, care e aşa de ani de zile. Gardul are mai multe puncte slabe, dar pe asta, fiind atât de aproape de casă, îl folosesc mai mereu pentru a pătrunde în pădure.

Imediat ce mă văd printre copaci, recuperez un arc și o tolbă cu săgeți dintr-un buștean scorbueros. Electricificat sau nu, gardul a reușit să țină mâncătorii de carne în afara Districtului 12. În pădure cutreieră nestingheriți, plus că mai ai și alte griji, cum ar fi șerpii veninoși, animalele turbate și lipsa potecilor. Dar e și mâncare, dacă știi cum s-o găsești. Tata știa și m-a învățat câte ceva înainte să fie făcut fărâmă într-o explozie din mină. Nici măcar n-a mai rămas ceva de îngropat. Aveam unsprezece ani atunci. După cinci ani, încă mă mai trezesc din somn strigându-i să fugă.

Deși intrarea în pădure e ilegală și braconajul atrage cele mai severe pedepse, oamenii ar risca și mai mult dacă ar avea arme. Dar cei mai mulți nu sunt destul de curajoși ca să se aventureze ieșind numai cu un cuțit. Arcul meu e o raritate, a fost meșterit de tata împreună cu alte câteva pe care le păstrează bine ascunse printre copaci, împachetate cu grijă în învelitori impermeabile. Tata ar fi putut scoate bani buni vânzându-le, dar, dacă ar fi aflat autoritățile, ar fi fost executat public pentru instigare la rebeliune. Cea mai mare parte a Apărătorilor Păcii se fac că nu-i văd pe acei câțiva dintre noi care vânează, pentru că sunt tot atât de dornici de carne proaspătă ca oricine altcineva. De fapt, se numără printre cei mai buni clienți ai noștri. Dar ideea că există cineva care ar putea înarma Filonul e întotdeauna de neacceptat.

Toamna, câțiva indivizi curajoși se fură în pădure să culeagă mere. Dar nu pierd niciodată Pajıştea din ochi. Stau întotdeauna suficient de aproape ca să poată rupe la fugă înapoi, în siguranță Districtului 12, dacă se ivește vreun necaz.

– Districtul 12. Locul în care poți muri de foame în siguranță, mormăi eu.

Pe urmă arunc o privire grăbită peste umăr. Chiar și acolo, în mijlocul pustietății, îți faci griji că ar putea trage cineva cu urechea.

Când eram mai mică, o speriam de moarte pe mama din cauza vorbelor pe care le lăsam să-mi scape despre Districtul 12 și despre conducătorii patriei noastre, Panem, aflați în orașul îndepărtat numit Capitoliu. În cele din urmă am înțeles că asta nu putea decât să ne aducă și mai multe necazuri. Așa că am învățat să-mi stăpânesc limba și să-mi aştern pe chip o mască nepăsătoare, astfel încât nimeni să nu-mi poată citi vreodată gândurile. Să-mi văd de treabă în liniște la școală. Să nu port decât conversații neînsemnante și politicoase în piață publică. Să nu discut mare lucru în afara de afaceri în Vatră, piața neagră de unde îmi câștig cea mai mare parte a banilor. Până și acasă, unde țin mai puțin la bunele maniere, evit să ating probleme spinoase. Cum ar fi extragerea sau lipsa mâncării sau Jocurile Foamei. Prim ar putea începe să-mi repete vorbele și atunci unde-am ajunge?

În pădure mă așteaptă singura persoană în prezența căreia pot fi eu însămi. Gale. Îmi simt mușchii feței relaxându-se și pasul iuțindu-mi-se când urc dealul spre locul nostru, un ieșind stâncos deasupra unei văi. Un hătiș de mure ne ferește de priviri indiscrete. Zâmbesc când îl văd așteptându-mă. Gale spune că nu zâmbesc decât în pădure.

– Bună, Catnip, mă întâmpină el.

Adevăratul meu nume e Katniss, dar, când i l-am spus prima oară, abia dacă l-am șoptit. Așa că el a crezut c-am zis Catnip. Pe urmă, când râsul săla nebun a început să se țină după mine prin pădure, sperând să capete ceva de-ale gurii, Gale a făcut din Catnip¹ porecla mea oficială. În cele din urmă, am fost nevoie să omor râsul, fiindcă speria vânătul. Aproape că mi-a părut rău, fiindcă nu era o companie neplăcută. Dar am obținut un preț bun pe blana lui.

– Uite ce-am vânat.

Gale ridică o franzelă în care e înfiptă o săgeată și eu râd. E o pâine adevărată, de la brutărie, nu una dintre cele nedospite, compacte, pe care le facem din rația noastră de cereale. O iau în mâna,

scot săgeata și îmi apropiu nasul de gaura din coajă, inhalând mi-reasma care-mi umple gura de salivă. Pâinea de bună calitate, ca asta, e pentru ocazii speciale.

– Mm, încă mai e caldă, spun.

Probabil că s-a dus în zori să-o cumpere de la brutărie.

– Cât te-a costat?

– Numai o veveriță. Cred că bătrânul era sentimental azi-dimineață, zice Gale. A catadicsit chiar să-mi ureze noroc.

– Ei, toți ne simțim ceva mai apropiat astăzi, nu-i aşa? zic eu, fără ca măcar să-mi întorc privirea. Prim ne-a lăsat ceva bun.

Scot bucată de brânză.

La vedere ei, expresia lui devine radioasă.

– Mulțumesc, Prim. O s-avem un adevărat ospăt.

Capătă brusc accentul de Capitoliu al lui Effie Trinket, femeia de o jovialitate maniacală, care vine o dată pe an și ne citește numele extrase.

– Era să uit! Jocuri ale Foamei fericite!

Rupe câteva mure din tufișurile din jur.

– Și fie sortii...

Aruncă o mură spre mine, cu boltă înaltă.

O prind în gură și îi sparg pielita delicată cu dinții. Gustul dulce-acrișor îmi explodează pe limbă.

– ...întotdeauna de partea voastră! Închei eu, cu tot atâta vervă.

Trebuie să glumim, fiindcă altminteri ne-am ieși din minți de frică. În plus, accentul celor din Capitoliu e atât de afectat, încât orice ai spune sună caraghios.

Îl privesc pe Gale scoțându-și cuțitul și tăind pâinea felii. Mi-ar putea fi frate. Păr negru, lins, piele măslinie, ba avem chiar și aceeași ochi cenușii. Dar nu suntem rude, cel puțin nu rude apropiate. De altfel, cei mai mulți dintre membrii familiilor care lucrează în mină seamănă unii cu alții.

De aceea, mama și Prim, cu părul deschis la culoare și cu ochii albaștri, nu par niciodată să se afle la locul potrivit. Și chiar aşa este. Părinții mamei făceau parte din clasa micilor negustori de la care cumpără oficialii, Apărătorii Păcii și, ocazional, câte un

¹ „Menta pisiciei“ (n. tr.).

client din Filon. Aveau o spălerie în zona cea mai frumoasă a Districtului 12. De vreme ce aproape nimeni nu-și poate permite să meargă la doctor, spălerii sunt vindecătorii noștri. Tata a ajuns s-o cunoască pe mama fiindcă în timpul vânătorilor lui aduna câteodată plante medicinale și le vindea magazinului ei, pentru a fi transformate în leacuri. Probabil că l-a iubit cu adevărat dacă și-a părăsit casa, venind în Filon. Încerc să-mi aduc aminte de asta atunci când nu pot vedea în ea decât o femeie care stă lângă mine, inexpresivă și inaccesibilă, în timp ce copiii ei ajung numai piele și os. Încerc să-i iert, de dragul tatei. Dar, ca să fiu sinceră, iertarea nu e genul meu.

Gale unge feliile de pâine cu brânza moale de capră, punând cu grijă câte o frunză de busuioc pe fiecare, în timp ce eu las tufele fără mure. Ne instalăm într-un ungher dintre stânci. În locul acesta nu putem fi văzuți, dar vedem clar valea unde forfotește viața, legume de adunat, rădăcini după care să sapi, pești irizați de razele soarelui. Ziua e superbă, cu cer albastru și o adiere ușoară. Mâncarea e grozavă, brânza pătrunde în pâinea caldă și murele ne plesnesc în gură. Totul ar fi perfect dacă asta ar fi într-adevăr o sărbătoare, dacă ziua liberă ar însemna că pot să hoinăresc prin munți cu Gale, vânând pentru cină. În schimb, va trebui să mergem în piată la ora două, așteptând să fie strigate numele.

- Am putea să-o facem, știi, spune el, cu voce scăzută.
- Ce să facem? întreb.
- Să plecăm din district. Să fugim. Să trăim în pădure. Tu și cu mine, noi doi am putea reuși, zice Gale.

Nu știu ce să-i răspund. Ideea e atât de absurdă.

- Dacă n-am avea atâția copii, se grăbește el să adauge.

Bineînțeles că nu sunt copiii noștri. Dar e ca și cum ar fi. Cei doi frațiori ai lui Gale și sora lui. Prim. Și le putem pune la socoteală și pe mamele noastre, cum s-ar putea descurca fără noi? Cine ar umple aceste guri care cer întotdeauna mai mult? Deși amândoi vânăm zilnic, încă mai sunt nopți când vânătul trebuie schimbat pentru untură, pentru pantofi sau pentru lână, nopți când ne ducem la culcare cu mațele chiorăind.

- Nu vreau să am copii niciodată, spun.
- Eu aş vrea. Dacă n-ăs locui aici, zice Gale.
- Dar locuiești, ripostez iritată.
- Las-o baltă, mi-o întoarce el răstit.

Se pare că discuția a lunecat pe o pantă complet greșită. Să plec? Cum aş putea să-o părăsesc pe Prim, singura persoană din lume pe care sunt sigură că-o iubesc? Și Gale e devotat familiei lui. Nu putem pleca, aşa că de ce ne-am obosi să vorbim despre asta? Și chiar dacă am vorbit... chiar dacă am făcut-o... de unde-a apărut povestea asta despre copii? Între mine și Gale n-a existat niciodată o legătură romantică. Atunci când ne-am cunoscut, aveam doisprezece ani și eram costelivă, iar el arăta deja ca un bărbat, deși nu e decât cu doi ani mai mare decât mine. Am avut nevoie de mult timp ca să ne-măriștem, să nu ne mai certăm la fiecare schimb de vânăt și să-ncepem să ne ajutăm unul pe altul.

În plus, el vrea copii. Lui Gale n-o să-i fie greu să-și găsească soție. Arată bine, e destul de puternic ca să muncească în mină și poate vâna. Îți poți da seama după felul în care șoptesc fetele între ele când îl văd intrând în școală, spunându-și că și-l doresc. Asta mă face geloasă, dar nu din motivul la care să ar putea gândi lumea. E greu să găsești un partener bun pentru vânătoare.

- Ce vrei să facem? îl întreb.
- Putem să vânăm, să pescuim sau să culegem.
- Să pescuim în lac. Ne putem lăsa undițele acolo căt mergem la cules în pădure. Să facem rost de ceva bun pentru diseară, spune el.

Diseară. Se presupune că, după extragere, toată lumea sărbătorește. Și foarte mulți chiar o fac, de ușurare că le-au fost cruțați copiii pentru încă un an. Dar cel puțin două familii își vor trage obloanele, își vor încuia ușile și vor încerca să găsească o soluție de a le supraviețui în săptămânilor dureroase ce vor urma.

Ne descurcăm bine. Animalele de pradă ne ignoră într-o zi când prăzile mai ușoare și mai gustoase abundă. Către sfârșitul dimineții, avem o duzină de pești, o traistă de legume și, ca trofeu, o plasă mare de fragi. Eu am găsit tufele acum câțiva ani, dar Gale a avut ideea să le înconjură cu plase de sărmă ca să le ferim de animale.

În drum spre casă, ne abatem pe la Vatră, piața neagră care funcționează într-un depozit abandonat, unde se păstra cândva cărbunele. Când s-a găsit un sistem mai eficient, care îl transportă direct din mină către trenuri, Vatra a ocupat treptat locul. Într-o zi de extragere, la ora asta, cei mai mulți și-au închis tarabele, dar activitatea e încă destul de intensă. Dăm cu ușurință săse pești, căpătând în schimb pâine de bună calitate, și încă doi, pentru sare. Sae Unsuroasa, bătrâna ciolănoasă care vinde cu castronul supă fierbinte dintr-un cazan uriaș, ne ia jumătate din legume, contra a două calupuri de parafină. Am putea obține un câștig ceva mai bun în altă parte, dar facem un efort ca să ne păstrăm bunele relații cu Sae Unsuroasa. E singura pe care se poate conta când e vorba să cumpere un câine sălbatic. Nu-i vânăm înadins, dar atunci când ești atacat și omori un câine sau doi, ei bine, carnea e carne.

- Odată ce-a ajuns în supă, îi spun carne de vacă, zice Sae Unsuroasa, făcând cu ochiul.

Nimeni din Filon nu strâmbă din nas când e vorba de o pulpă bună de câine sălbatic, însă Apărătorii Păcii care ajung în Vatră își pot permite să fie ceva mai mofturoși.

Când ne terminăm treburile în piață, ne ducem la ușa din spate a casei primarului ca să vindem jumătate din fragi, știind că are o slăbiciune aparte pentru ei și că putem ține la preț. Ne deschide Madge, fiica lui. La școală suntem colege de clasă. Fiind fata primarului, te-ai aștepta să fie o snoabă, dar nu e aşa. Se mulțumește să-i evite pe ceilalți. Ca mine. De vreme ce niciuna dintre noi nu are cu adevărat un grup de prieteni, sfârșim adesea stând împreună. Suntem una lângă alta la masa de prânz și la întruniri, facem echipă la activitățile sportive. Vorbim foarte rar, ceea ce ne convine deopotrivă.

Azi, uniforma ei maronie de școală a fost înlocuită cu o rochie scumpă și și-a împodobit părul blond cu o panglică roz. Haine pentru extragere.

- Frumoasă rochie! spune Gale.

Madge îi aruncă o privire, încercând să-și dea seama dacă e un compliment sincer sau doar o ironie. Rochia e frumoasă, dar n-ar purta-o într-o zi obișnuită. Strâng din buze, apoi zâmbește.

- Ei, dac-o să sfârșesc mergând la Capitoliu, vreau să-arat bine, nu-i aşa?

Acum e rândul lui Gale să fie derutat. Oare vorbește serios? Sau îl săcâie? Cred că a doua variantă e cea adevărată.

- N-o să mergi la Capitoliu, răspunde el cu răceală.

Ochii lui se opresc pe o broșă mică, rotundă, care îi împodobește rochia. Aur veritabil. Frumos lucrat. Ar putea plăti pâinea unei familii pe mai multe luni.

- Cât ai putea să ai? Cinci intrări? Eu am avut săse de la doi-sprezece ani.

- Nu e vina ei, zic eu.

- Nu e vina nimănui. Doar că aşa-i viața, ripostează Gale.

Fața lui Madge a devenit inexpresivă. Îmi pune banii pentru fragi în mână.

- Noroc, Katniss!

- Și tie! răspund eu și ușa se închide.

Ne îndreptăm spre Filon în tăcere. Nu mi-a plăcut că Gale a luat-o peste picior pe Madge, dar avea dreptate, bineînteles. Sistemul de extragere e nedrept, iar săracii trag cele mai mari ponoase. Devii eligibil pentru extragere în ziua când împlinești doisprezece ani. În anul acela, numele tău intră o dată. La treisprezece ani, de două ori. Și tot aşa, până când împlinești opt-sprezece ani. Limita maximă a eligibilității, când numele îți intră în urnă de șapte ori. Ceea ce este valabil pentru toți cetățenii din toate cele douăsprezece districte ale acestei țări numite Panem.

Dar aici e capcana. Spui că ești sărac și că rabzi de foame, aşa cum ni se întâmplă nouă. Poți opta pentru adăugarea numelui tău de mai multe ori, în schimbul mai multor tesere. Fiecare valorează cât o rație anuală de cereale și de ulei pentru o persoană. Poți face asta pentru fiecare membru al familiei tale. Așa că, la doisprezece ani, numele meu a intrat de patru ori. O dată pentru că trebuia să intre și de încă trei ori pentru a primi câte o rație de

cereale și ulei pentru mine, pentru Prim și pentru mama. De fapt, a fost nevoie să fac același lucru în fiecare an. Iar intrările se cumulează. Așa că acum, la șaisprezece ani, numele meu intră de douăzeci de ori. Numele lui Gale, care are opt-sprezece ani și care, vreme de șapte ani, a ajutat la hrănirea familiei sale de cinci membri – sau a hrănit-o singur – intră de patruzeci și două de ori.

E ușor să-ți dai seama din ce cauză cineva ca Madge, care n-a fost niciodată în pericol să aibă nevoie de o teseră, îl poate scoate din sărite. În comparație cu noi, cei care trăim în Filon, are foarte puține şanse să-i fie extras numele. Există, dar sunt firave. Și, cu toate că legile au fost făcute la Capitoliu, nu în districte și cu siguranță nu în familia lui Madge, e greu să nu le-o iei în nume de rău celor care nu sunt nevoiți să se înscrive pentru tesere.

Gale știe că greșește îndreptându-și ura împotriva lui Madge. În alte zile, în adâncul pădurii, l-am ascultat vorbind cu patos despre folosirea teserelor ca un alt mijloc de a aduce suferință în districtul nostru. Un mijloc de a sădi ura între muncitorii informați din Filon și toți cei care pot conta, în general, pe masa de seară și, drept consecință, de a garanta că n-o să ne încredem niciodată unui în alții.

– E în avantajul Capitoliului să ne-nvrăjbească, ar fi spus acum, dacă în preajmă n-ar fi fost și alte urechi în afară de ale mele.

Dacă n-ar fi fost ziua extragerii. Dacă o fată cu o broșă de aur și fără nicio teseră n-ar fi făcut un comentariu pe care nu mă îndoiesc că ea l-a socotit inofensiv.

Pe drum, privesc chipul lui Gale, încă mocnind de furie sub expresia împietrită. Accesele lui de mânie mi se par lipsite de sens, deși nu i-o spun niciodată. Nu fiindcă aş fi de altă părere. Dar la ce folosește să zbieri despre Capitoliu în mijlocul pădurii? Asta nu schimbă nimic. Nu îndreaptă în niciun fel lucrurile. Nu ne umple stomacul. De fapt, sperie vânatul din jur. Îl las totuși să urle. E mai bine s-o facă în pădure decât în district.

Ne împărțim prada: câte doi pești, două frânze bune, legume, câte un kilogram de fragi, sare și parafină pentru fiecare.

– Ne vedem în piață, îi spun.

– Îmbracă-te cu ceva frumos, răspunde el cu voce plată.

Acasă le găsesc pe mama și pe Prim gata de plecare. Mama poartă o rochie superbă, din zilele bune de la spițerie. Prim poartă hainele mele de la prima extragere, o fustă și o bluză cu volănașe. E puțin cam mare pentru ea, dar mama a făcut-o să stea bine prințând-o cu ace de siguranță. Chiar și aşa, tot îi ieșe la spate din fustă.

Mă așteaptă o albie cu apă caldă. Scap de murdăria și de sudaoreea din pădure și mă spăl până și pe cap. Spre surpriza mea, mama mi-a pregătit una dintre rochiile ei frumoase. Mătăsoasă, albastră, cu pantofi assortați.

– Ești sigură? o întreb.

Încerc să nu mai refuz ofertele ei de ajutor. O vreme am fost atât de furioasă, încât n-o lăsam să facă nimic pentru mine. Iar acum e ceva special. Pentru ea, hainele din trecut sunt foarte prețioase.

– Bineînțeles. Hai să-ți ridicăm și părul.

O las să mi-l usuce cu prosopul și apoi să mi-l împletească, strângându-mi-l în creștet. Mă uit în oglinda crăpată de pe perete și îmi vine greu să mă recunosc.

– Arăți minunat, șoptește Prim.

– Și nu semăn deloc cu mine, răspund.

O îmbrățișez, fiindcă știu că aceste câteva ore vor fi cumplite pentru ea. E prima ei participare la extragere. E atât de în siguranță pe cât se poate, de vreme ce n-a intrat decât o singură dată. N-aș lăsa-o să ceară vreo teseră. Dar ea își face griji pentru mine. Se teme că inimagineabilul s-ar putea întâmpla.

O protejez pe Prim în toate modurile posibile, dar sunt nepuțincioasă în privința extragerii. Chinul prin care trec ori de câte ori e în suferință îmi erupe în piept și amenință să mi se citească pe față. Bag de seamă că, la spate, bluza i-a ieșit din nou din fustă și mă silesc să rămân calmă.

– Îndeasă-ți coada înăuntru, rătușco, spun, netezindu-i bluza și potrivindu-i-o la loc.

Prim chicotește și-mi răspunde c-un „mac“ scurt.